
SLANGENSMOKKEL UIT AUSTRALIË... HOE HET SYSTEEM WERKT.

Door: R. Hoser, 63 Parkhill Road, Kew, Victoria 3101, Australië.

Inhoud: Inleiding - Splintersmokkel - Counter-smokkel - Officiële smokkel - Moeilijkheden in Australië - Hoe de dieren het land verlaten - Cites - Verkoop van gesmokkelde dieren - Hoe de smokkel te stoppen - Literatuur.

INLEIDING

Dit artikel handelt over de smokkel van dieren uit Australië. In mijn uitleg hoe een en ander in zijn werk gaat, zal ik ten behoeve van de duidelijkheid niet teveel in details treden. Ik ben goed op de hoogte van de smokkelpraktijken voor wat betreft slangen. Voor andere dieren werkt het systeem identiek. Dit artikel behandelt niet de bescherming van dieren. Daarover heb ik reeds eerder gepubliceerd (Hoser, 1988).

Mijn kennis van de dieren-smokkel uit Australië stamt voornamelijk van directe ervaringen met corrupte faunabeheerautoriteiten en van mijn onophoudelijke pogingen de aandacht te vestigen op deze zwendel. Ik ben betrokken geweest bij het traceren van reptielen die uit Australië zouden worden verzonden en in één geval ben ik erin geslaagd dit te voorkomen (juli 1981). Het betrof slangen die uit een collectie waren weggenomen door beambten van de National Park and Wildlife Service (NPWS) (Cumming, 1981a).

Het merendeel van mijn bewijsmateriaal, ver-

zameld tegen de NPWS en anderen, is bij mij gestolen tijdens een aantal geplande inbraken door de mensen die ik beschuldig van smokkel. Ondanks gerechtelijke bevelen, is het merendeel van het gestolene nog niet teruggegeven. (NSW regering 1984-5)

Nieuwe rechtszaken en onderzoeken zijn gehouden om veel van mijn meer waarschijnlijke vorderingen over reeds in het buitenland verkerende zaken na te gaan (Anonymous, 1982; NSW regering 1982, 1984, 1984-5, 1985a, 1985b; Toohey, 1983; Wilson et al., 1985, 1987). Mijn veronderstelling, dat de NPWS en douanebeambten smokkelpraktijken organiseren, is moeilijk te bewijzen. Echter, op het ogenblik zijn enkele beampten van de NPWS en de douane beschuldigd van corruptie, inclusief smokkel. (Anonymous, 1982b, 1982c, 1985a, 1986a, 1986b, 1986c; Bottom, 1985; Forbes, 1985). Bottom (1988) beschrijft in detail een aantal van hun internationale smokkelzaken en hoe zij met de justitie in aanraking komen. Ik geloof, dat dit maar het topje van de ijsberg is (Bottom, 1985b, 1987).

Op ieder moment zijn er wel regeringscommissies die betrokken zijn bij misdaad en corruptie. Journalisten zoals Bottom, Cumming, Hickey en anderen, belichten regelmatig nieuwe zwendelpraktijken en zijn regelmatig verwikkeld in rechtszaken (Whitton, 1987).

Er worden geen dieren Australië binnen gesmokkeld. Lokale wetgeving om dit tegen te gaan, gekoppeld aan de diversiteit van de lokale fauna (veel is nog niet beschreven), heeft de Australiërs meer geïnteresseerd in lokale dan in buitenlandse soorten. Helaas is de belangstelling voor de grote verscheidenheid aan dieren van Australië enorm. De Australische soorten zijn derhalve het meest kostbaar (Anonymous, 1982, 1983; Ballantyne, 1982; Bot-

tom, 1985a; Frail, 1984). De reden hiervoor is, dat de Australische dieren maar weinig worden gehouden; ook mogen ze niet worden geïmporteerd en er kan niet mee gekweekt worden, omdat de dieren gesteriliseerd worden bij het verlaten van Australië (door de smokkelaars) (Bartlett, 1981; Cumming, 1981a).

Smokkel kan worden ingedeeld in drie categorieën:

1: Officiële smokkel; dit betreft meer dan 90% van de dieren die illegaal Australië verlaten. De praktijk wordt bedreven door hoofdbeambten in faunabeheer in de meeste Australische staten, in samenwerking met corrupte politie- en douanebeambten (Cumming, 1981a). Dit is de enige, goed georganiseerde smokkel in dit land.

2: Counter- (kleinschalige) smokkel; dit betreft het meenemen door experts en liefhebbers van zeldzame en beschermde dieren uit Australië met het doel ermee te kweken. De officieel gesmokkelde dieren zijn gesteriliseerd en derhalve ongeschikt voor dit doel. Deze vorm van smokkel en de succesvolle fokkers, zijn de grootste bedreiging van de officiële smokkel.

3: Splintersmokkel; dit betreft alle andere smokkeltechnieken.

SPLINTERSMOKKEL

Dit kan bijna iedere vorm van smokkel zijn. De manieren waarop de dieren kunnen worden gesmokkeld worden alleen door de menselijke geest begrensd. De best gedocumenteerde vorm van splintersmokkel is die van stropers die in afgelegen gebieden hun lading overzetten in kleine vliegtuigjes of bootjes, lading die daarna naar Zuidoost-Azië gaat. Daar komen de

dieren in handen van handelaars en gaan dan vervolgens naar Europa en de VS, waar particulieren er hoge bedragen voor betalen (Ballantyne, 1982; Kennedy, 1981; Teese, 1985). Australische autoriteiten houden weloverwogen de mythe in stand, dat op deze manier het meest wordt gesmokkeld. De werkelijkheid is, dat deze vorm moeilijker is dan het lijkt. Algemener is de smokkel door liefhebbers die in hun bagage of "op het lichaam" de dieren het land uit nemen. De in dit land veroordeelde smokkelaars werden op deze manier betrapt (Ballantyne, 1982; Hope, 1982). De betrapten zijn meestal niet-Australiërs en ervaren liefhebbers (Anonymous, 1983, 1985b,c,d,e, 1988; Teese, 1985). De enige smokkelpraktijk die bij mijn weten buiten het "officiële" kanaal heeft bestaan, betrof de smokkel via containers door im- en exportfirma's. Dit deed zich voor in de jaren zestig en zeventig, vóór de officiële smokkel (Hoser, 1977). Individuele verzamelaars zullen de reptielen per post naar iemand anders in het buitenland zenden. Als die ander dan geen bekend herpetoloog is, is de kans om gepakt te worden beperkt (Anonymous, 1984a; Orders & Bondy, 1988; Glascott, 1988).

COUNTER-SMOKKEL

De hier gebruikte methoden variëren sterk, maar lijken op die van de splintersmokkel. Ik zal bij de bespreking van de officiële smokkel ook deze vorm erbij betrekken.

OFFICIELE SMOKKEL

Via dit goed georganiseerde kanaal verlaten de meeste dieren Australië. Deze operaties kunnen

niet via het normale wettelijke kanaal worden gestopt, omdat het betreffende bureau er zelf bij betrokken is (Anonymous, 1986a, McShane, 1970).

De dieren verkrijgt men speciaal via houders ervan, meer nog dan dat ze in het wild worden gevangen (Cumming, 1981a). Ze worden daarna naar een tussenpersoon in een ander land gezonden en vandaaruit naar de eindbestemming. Voordat ze Australië verlaten, worden ze eerst gesteriliseerd (Bartlett, 1981; Cumming, 1981a).

MOEILIKHEDEN IN AUSTRALIE

Door dieren van houders te betrekken, is het voor de smokkelaars mogelijk topkwaliteit te verkrijgen. Goed gehouden dieren zijn duidelijk favoriet boven de in het wild gevangen dieren. Door gezonde dieren te smokkelen, zullen deze de reis naar de uiteindelijke houder goed overleven. Hoe beter de conditie, des te meer geld. In het algemeen zullen houders van slangen hun kostbare dieren niet aan smokkelaars weggeven en zullen zij stappen ondernemen om niet met hen in contact te komen (Anonymous, 1985f; Purcell, 1978).

In het begin van de jaren zeventig, toen de verschillende faunabeheerorganisaties werden opgezet, hadden de beambten problemen met het verkrijgen van smokkelwaar. Wildvang dieren waren niet goed genoeg. De soorten die ze wél konden vangen, waren algemeen en reeds beschikbaar in het buitenland. De beambten hadden ook niet de bedoeling en de middelen om een grote voorraad dieren te houden voor smokkel. Ook de publieke opinie was op bescherming gericht (Anonymous, 1984b).

De faunabeheerorganisaties zetten een vergun-

ningensysteem op voor alle soorten dieren. Iedere houder en wat hij hield, kwam daardoor direct op de NSW-lijsten. De autoriteiten konden dan ook vertellen dat ze erg gebrand waren op bescherming. Zij stelden, dat ze degenen die niet behoorlijk voor zijn dieren zorgden, zouden aanpakken, iets wat overigens nooit is gebeurd. De NWPS stelde, dat ze in staat was smokkel tegen te gaan, nu zij een lijst had van hen die dat zouden kunnen doen. In feite was dat waar: zij was nu in staat iedere concurrentie te elimineren. Dit was waarschijnlijk de belangrijkste reden voor de NPWS om beschermingswetten voor de meeste tot nu toe onbeschermde dieren op te zetten. Men moet zich echter realiseren, dat Australië een groot, uitgestrekt, dun bevolkt continent is en dat wettelijke bescherming van de meeste soorten slangen tegen verzamelaars niet nodig is (Ehmann & Cogger, 1985).

De NPWS had in de jaren zeventig nagenoeg de splintersmokkel opgerold. Zij kreeg daardoor echter het probleem van een tekort aan dieren om het land uit te smokkelen voor in de plaats. Een belangrijke verandering in de NPWS-activiteiten vond nu plaats (Orders & Bondy, 1988): om toch aan voorraad te komen, werd ingebroken bij liefhebbers tijdens hun afwezigheid. Werden ze door de eigenaar bij diens terugkeer betrapt, dan werden zowel legale als illegale praktijken gebruikt om de betreffende persoon te bedreigen (Cumming, 1981a). De NPWS-beambten, die in groepen van tien werken, variëren hun bedreigingen en beschuldigingen om zo hun acties aan de gelegenheid aan te passen. Voor kinderen geldt, dat ze de dieren uit een dierentuin hebben gestolen en dat de beampten ze weer terugnemen. Voor volwassenen waren beschuldigingen van smokkel favoriet. Ook overtreding van de ver-

gunning was een meer algemene beschuldiging. NPWS-beambten realiseerden zich, dat door vernieuwing van vergunningen en registratie van gefokte dieren, zij de meeste mensen ervan konden overtuigen, dat er wetten werden overtreden, terwijl dat niet het geval was (Cumming, 1981a; Livingstone, 1987a,b). Door intimidatie konden de NPWS-beambten zichzelf succesvol beschermen als zij bij hun inbraken werden betrapt. Als ze niet op heterdaad werden betrapt, was er geen hard bewijs dat zij de schuldigen waren en konden ze dus eventuele betrokkenheid ontkennen. NPWS-inbraken en -rooftochten zijn uitgebreid in de Australische pers beschreven (Cumming, 1981a, Purcell, 1978).

De NPWS had een prima systeem voor de aanvoer van dieren die zij wilden versturen. Door bij de gemiddelde enthousiast één keer per 18 maanden op te halen wat ze hadden, leken de zaken goed te lopen. Doordat iedereen in New South Wales (NSW) in de jaren tachtig wist wat de NPWS uitvoerde, ging men over tot mafia-praktijken als men betrapt werd bij diefstal (Cumming, 1981a). In 1978 weigerden alle reptielenhouders in NSW om aan de NPWS op te geven wat zij verzorgden, om zo het risico van geplande inbraken te verkleinen (Ehmann & Cogger, 1985). NPWS-beambten hadden voorraad nodig om aan de overzeese vraag te voldoen en té weinig mensen om op goed geluk inbraken te plegen (Ballantyne, 1982). Daarom begon men omstreeks 1980 via politie, douane- en telefoonbeambten telefoons af te tappen (Anonymous, 1986b; Bottom, 1985b, 1987; Cumming, 1981a,b,c; Penberthy, 1982; Toohey, 1983). Ook kochten zij herpetologen om, om erachter te komen wat anderen hielden (Cumming, 1981a; Hoser, 1981). Hierdoor was men weer in staat om bij de juiste mensen in te breken en was

men ook geïnformeerd over gedragingen van mensen, waardoor betrappen lastiger werd. Een aantal van deze aftap- en inbraakactiviteiten heeft Cumming (1981) beschreven.

Medio 1984 werd in de Australische media opnieuw gewag gemaakt van de af luister praktijken van de NPWS (Willissee, 1984).

HOE DE DIEREN HET LAND VERLATEN

De dieren werden eenvoudigweg op het vliegtuig gezet naar het land waar de tussenhandelaar zat, meestal in Europa. Dit kon, omdat ook douanebeambten erbij waren betrokken (Orders & Bondy, 1988; Teese, 1985). Wat zaken kostbaar maakt, is zeldzaamheid. Dus de NPWS zorgde ervoor, dat wat ze exporteerde, zeldzaam blééf. Door de dieren met röntgen te bestralen, exporteerde zij steriele dieren zonder ze te beschadigen. De overzeese kopers, die meestal met de dieren wilden kweken, besteedden zo voor duizenden dollars aan één enkel exemplaar, met de (ijdele) hoop ermee te kunnen kweken (Bartlett, 1981; Bouts, 1987; Glascott, 1988). Doordat er buiten Australië niet mee gekweekt kon worden, behielden de NPWS-beambten een markt voor de toekomst als de dieren een natuurlijke dood waren gestorven.

Concurrentie in het smokkelen is gevaarlijk voor de NPWS, niet zozeer de bedreiging van de verkoop aan enthousiasten, maar de bedreiging dat met de verhandelde soort zou worden gekweekt, waardoor ze algemeen zouden kunnen worden buiten Australië. Zo kan door kweken in 4 jaar tijd de prijs van tophoogte naar normaal zakken (Frail, 1984). In dit opzicht is de counter-smokkel een bedreiging. Zo is in korte tijd in de VS de diamantpython (*More-*

lia spilotes) van zeldzaam tot algemeen bij liefhebbers geworden. Voorheen deden NPWS-beambten er een moord voor om ze te pakken te krijgen.

CITES

Om een bepaalde soort in een bepaald land te beschermen, kan het land méér doen dan alleen nationale wettelijke maatregelen treffen. Het land kan mede-ondertekenaar worden van CITES. CITES staat voor Conventie in handel in bedreigde diersoorten. Het is een niet-politiek verdrag, dat de meeste landen hebben ondertekend (Nichol, 1987). CITES-regels houden in, dat, als een soort die uniek is in een land, in dat land beschermd is, dat ook elders is. Dat betekent bijvoorbeeld, dat als een beschermde *Bothrochilus perthensis* (CITES, appendix 2) illegaal Australië wordt uitgesmokkeld, deze slang overal waar zij zich bevindt illegaal is. Als de slang wordt gevonden, wordt ze eigendom van de Australische autoriteiten. De slang is daarom "heet", dus eens een gesmokkelde slang, altijd een gesmokkelde slang.

De bedoeling van het verdrag was smokkel tegen te gaan, maar we weten nu in 1988, dat het verdrag faalde in het stoppen van de handel (Anonymous, 1982; Ballantyne, 1982; Hope, 1982; Wild, 1982; Kennedy, 1981; Nichol, 1987).

VERKOOP VAN GESMOKKELDE DIEREN

Omdat liefhebbers niet graag met "heet" materiaal opgescheept zitten, is legaliseren noodzakelijk. Dit blijkt tamelijk eenvoudig te

Foto 1. *Morelia spilotes macropsila*, Bundaberg
(Qld). Foto: Raymond Hoser.

Foto 2. *Boiga irregularis*, Arnhem Hwy (N.T.).
Foto: Raymond Hoser.

zijn. Op het Noordelijk Halfrond is er een vrije handel in Australische dieren die al jaren met legale uitvoervergunningen legaal in collecties gehouden worden. Wat de smokkelaars doen om niet door CITES te worden gehinderd is het volgende: in het land van de tussenhandel (meestal een Oosteuropes of Zuidoostaziatisch land), krijgen de dieren een vals certificaat van gekweekt in gevangenschap. Het dier is dan "legaal" en kan ook legaal worden geëxporteerd (Orders & Bondy, 1988). Zo zullen de autoriteiten in de VS geen navraag doen over de authenticiteit van de papieren die bij de import van een *Morelia spilotes*, geïmporteerd uit een Oostblokland, aanwezig zijn. Zo kunnen de dieren op een later tijdstip ook weer legaal naar een tussenhandelaar worden verzonden. Omdat de dieren over het algemeen na een paar maanden goed gedijen, is al snel geen verschil tussen wildvang en nakweek te onderscheiden.

Dit systeem is waterdicht en beschermt tegen ontdekking van smokkel. Het werkt prima om de prijzen hoog te houden. Ook de snelheid waarmee de dieren de handel bereiken, draagt bij aan een goede prijs. Omdat de dieren legaal zijn, gaan zelfs de meest voorzichtige kopers over tot aanschaf. Ze lopen wel het risico gesteriliseerde dieren aan te schaffen.

In 1973 werd de "Swiss Connection" ontmaskerd, die werkte volgens de hierboven beschreven methode. Een aantal prominente Australiërs, een tussenland en de VS, werden van dieren-smokkel beschuldigd. Dit kwam aan het licht, toen een 1,5 meter lange *Taipan* ontsnapte uit zijn hok (Haupt, 1973).

HOE DE SMOKKEL TE STOPPEN?

Er is geen kant en klare oplossing om de smokkel te stoppen en de dieren te beschermen. Wel heb ik een aantal suggesties:

1: Strengere straffen zullen niet helpen. De enige manier om smokkel tegen te gaan is de handel aanpakken. Dit kan op de volgende manieren:

2: Schrap alle niet strikt noodzakelijk beschermende maatregelen in Australië. Bescherm alleen die dieren, die werkelijk met uitroeiing worden bedreigd. Alle voor de handel gewenste slangen vallen daar dan niet onder. Dit maakt ook de registratie van de houders door de autoriteiten overbodig. Het wordt dan moeilijker om de adressen voor hun handelswaar te krijgen. Deze maatregel zal geen enkel dier bedreigen als ze door liefhebbers worden gevangen. Door zo onbekende soorten als zeldzaam aan te merken, krijgen ze vooral de aandacht van handelaren en smokkelaars.

3: Legaliseer de export op redelijk grote schaal van niet-bedreigde dieren. Het is aanmerkelijk dat een duizendtal dieren van een veelgevraagde soort, zoals *Pythons*, geëxporteerd per jaar, geen werkelijke bedreiging voor de soort in Australië kan zijn. Zo'n zet maakt het merendeel van de Australische slangen niet meer bijzonder en reduceert, zoniet stopt de behoefte om ze illegaal het land uit te smokkelen.

Wel moeten enkele veiligheden worden ingebouwd om te voorkomen dat een handelaar een te grote hoeveelheid per keer verhandelt. Door zo de markt te "overspoelen" kan de prijs te laag worden, wat nadelig werkt op de overlevingskansen. Immers, voor weinig geld koop je weer een nieuwe.

4: Een goede manier zou zijn om per dier \$400

uitvoerrecht te vragen. Dit bewerkstelligt, dat degene die zo'n slang koopt, er ook wel goed voor zal zorgen. Hoe je dit administratief moet regelen, weet ik niet. De gedachte achter dit idee is, dat hierdoor wordt voorkomen dat nogal onbescheiden handelaren een toestand aanrichten vergelijkbaar met de landschildpadden in het Middellandse Zeegebied.

5: Voornamelijk als gevolg van de NPWS-praktijken in Australië in de laatste 15 jaar, bestuderen veel minder mensen actief de Australische slangen dan voorheen. De schade voor Australië is enorm en we hebben dan ook een geweldige achterstand in kennis over onze slangen. De meeste research wordt zelfs buiten Australië gedaan. Door legalisering van de export, zal de achterstand in het kweken snel worden ingehaald en de kennis over de slangen zal zowel in als buiten Australië toenemen. Hoe meer we weten over onze slangen en hoe meer we ermee kunnen kweken, des te beter kunnen we onze slangen beschermen als ze bedreigd worden. Ehmann & Cogger (1985) bedocumenteren hoe wetenschappers en liefhebbers gedwongen werden buiten de herpetologie te blijven door weloverwogen acties van de NPWS.

De redenen waarom de slangensmokkel uit Australië moet worden gestopt zijn legio. De huidige situatie bestaat, omdat te veel mensen te veel geld verdienen met de huidige toestanden (Orders & Bondy, 1988). Het is te hopen, dat eenieder die dit verhaal leest, zich realiseert hoe de situatie is en dat hij ertoe komt mee te werken aan een betere behandeling van de Australische slangen en onderzoekers.

LITERATUUR

- Anonymous, (1982). Bird-Racket Smugglers
Reap Millions.
Sydney Daily Mirror, nov. 22.
- , (1983) Poaching penalties heavier
Sydney Morning Herald, march 21.
- , (1984a) Man had 350 reptiles in home.
police.
Sydney Morning Herald, june 12, page 15.
- , (1984b) Animal acts.
Sydney Morning Herald, oct. 26, back page.
- , (1985a) Police drug link ignored,
inquiry told.
Sydney Morning Herald, 1983.
- , (1985b) Reptiles in case earn
\$ 5,000 fine.
Sydney Morning Herald, march 2, page 5.
- , (1985c) Airport check traps snake
smuggler.
Sydney Daily Telegraph, march 2, page 19.
- , (1985d) Smuggling trial aborted
because of Herald articles.
Sydney Morning Herald, january 18.
- , (1985e) Snakes alive in suitcase.
Sydney Morning Herald, january 18.
- , (1985f) Snake man is seething.
Sydney Daily Telegraph, march 3.
- , (1986a) Two on perjury charge over

Foto 3. *Cacophis krefti*, Wyong (N.S.W.). Foto:
Raymond Hoser.

Foto 4. *Hoplocephalus stephensi*, Ourimbah (N.S.W.)
Foto: Raymond Hoser.

-
- addict's death.
Sydney Morning Herald, march 12, 1986.
- , (1986b) Customs officers charged.
Melbourne Age, july 20, page 5.
- , (1986c) Zoo Knight was fauna traf-
ficker.
Sydney Daily Telegraph, may 7, page 13.
- , (1987) Dead bird expert innocent.
Times on Sunday, February 8.
- , (1988) Rare bird smuggle jailed for
two years.
Melbourne Sun, August 20, page 13.
- Ballantyne, T. (1982) The smugglers who prey
on our fauna.
Sydney Morning Herald, may 14.
- Bartlett, R. (1981) Letter to Raymond Hoser
(Seized by NPWS and later returned), dated 24
juni, 2pp, from USA.
- Bottom, B. (1985a) Organised crime swoops on
bird smuggling racket.
Sydney Morning Herald, July 22, page 9.
- , (1985b) Connections. Crime Rackets and
Networks of Influence
Down Under. Macmillan, Australia.
- Bottom, B. (1987) Connection 2. Crime Rackets
and Networks of Influence
Down Under. Macmillan, Australia.
- , (1988) The double life of a drug
runner
The Melbourne Age, june 29, page 11.

-
- Bouts, T. (1987) Thieves swoop on \$ 140,000
in rare birds.
Melbourne Herald, June 4.
- Cumming, F. (1981a) Snakies feel bite of tough
new stand.
THE AUSTRALIAN, pages 1 and 2, Aug. 25.
- , (1981b) Statutory Declaration (1).
Dated 22 Oct., 1981. Canberra, Australia.
- (1981c) Statutory Declaration (2).
Dated 22 Oct., 1981. Canberra, Australia.
- Donnelly, M. (1984) Things are sliding in
Lawson St. Redfern.
Daily Telegraph, Sydney Australia. 21st
June.
- Ehmann, H. and Cogger H. (1985) Australia's
endangered herpetofauna. A review of crite-
ria and policies in "Biology of Australasian
Frogs and Reptiles"
Ed. by Gordon Grigg, Richard Shine and Harry
Ehmann, Royal Zoological Society of New
South Wales. pp. 435-447.
- Forbes, M. (1985) Criminals slip past "corrupt"
computer.
Sydney Morning Herald, August 9, page 1.
- Frail, R. (1984) The profit is worth the risk
as smugglers feather their nests.
Sydney Morning Herald, March 10.
- Glascott, J. (1988) Australia's scandalous
trade.
The Melbourne Age, June 6, page 15.

-
- Haupt, R. (1973) US strikes at our 'Swiss connection.
Sydney Morning Herald, pages 1 and 3.
- Hope, D. (1982) Tough new penalties for smuggling wildlife.
Sydney Morning Herald, may 7.
- Hoser, R. (1977) Transcript of phone conversation with Paul Ludowici (NPWS).
Dated october.
- , (1981) Transcript of Australian Herpetological Society Meeting.
Dated sept. 25.
- , (1988) Conservation of Australian Snakes, Other Reptiles and Frogs.
Litteratura serpentium 8 (1), pp. 12-40.
- Kennedy, M. (1981) Endangered species are big business.
National Parks Journal, Australia, p.12-13.
- Livingstone, T. (1987a) Parks service admits it took scientist's \$10.
Brisbane Courier Mail, Australia, feb. 10, page 2.
- , (1987b) Scientist on fauna theft charges dies.
The Brisbane Courier Mail, february 3.
- McShane, J. (1970) Operation doughnut.
Report and Papers, Federal Customs Department, Australia.
- Nichol, J. (1987) The Animal Smugglers.
Christopher Helm (Publishers), London, U.K.

NSW Government, (1982) NPWS v Raymond Hoser.
(Court Transcript and associated documents),
dated 8 april, 1982.

-----, (1984) NPWS v Raymond Hoser (Court
Transcript and associated documents), dated 6
july 1984.

-----, (1984-5) NPWS v Raymond Hoser (Court
Transcript and associated documents, dated 25
july, 25 september, 7 december 1984, 27
march and 20 june 1985.

-----, (1985a) Ackroyd v NPWS (Court tran-
script and associated documents, dated 26
june 1985.

-----, (1985b) Raymond Hoser v NPWS (Court
transcript and associated documents), dated
september 1985.

Orders, R. (1988) Animal Traffic/Out of and
Rondy A. Australia (Video Documentary), Cine-
contact, UK.

Penberthy, J. (1982) Bugs/Coming in from the
cold
Business Review Weekly, june 26 - july 2,
pages 8-11.

Purcell, R. (1978) Stolen Death Adder Unlikely
to Bite.
North Shore Advocate Courier, (week unknown).

Teese, P. (1985) Snakes at \$600 a metre/Large
scale smugglers slip through customs'.
Sydney Sunday Telegraph, feb. 3, page 141.

Toohy, B. (1983) Phone-Tap Scandals.
The National Times, may 20-26. pp. 1,3-7.

Whitton, E. (1987) Can of Worms. A Citizen's Reference Book to Crime and the Administration of Justice.

Fairfax Library, Australia.

Wild, D. (1982) Smugglers ruffle political feathers.

Sydney Daily Telegraph, june 18, page 6.

Willissee, M. (1984) Willissee (News and Current Affairs), dated july 10th 1984, (Video). Transmedia productions, Sydney, Australia.

Wilson, D., Murdoch, D. and Bottom, B. (1985) Big Shots. A Who's Who in Australian Crime. Sun Books, Australia.

-----, (1987) Big Shots 2.

Sun Books, Australia.

OPMERKINGEN

Het is gebruikelijk in Australische kranten om de naam van de journalist/auteur weg te laten in geval dat:

- 1: de journalist zijn identiteit verborgen wil houden vanwege te verwachten represailles;
- 2: het artikel kort is;
- 3: er ruimtegebrek is.